

Obrazac Metodičkih preporuka za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda predmetnih kurikuluma i međupredmetnih tema za osnovnu i srednju školu	
OSNOVNI PODATCI	
Ime i prezime	Mirena Buljan Bašić
Zvanje	učitelj povijesti
Naziv škole u kojoj ste trenutno zapošljeni	Osnovna škola Dinka Šimunovića Hrvace
Adresa elektroničke poštne	mirena.buljan@skole.hr
Naslov Metodičkih preporuka	Prapovijesna i antička baština na hrvatskome povijesnom prostoru (zavičajna povijest) izborna tema
Predmet (ili međupredmetna tema)	Povijest Učiti kako učiti Osobni i socijalni razvoj Upotreba IKT

)	
Za međ upre dme tnu tem u nave sti u okvir u koje g nast avno ga pred meta ,	U okviru nastave povijesti
sata razre dnik a ili izvan nast avne aktiv nosti se izvo di.	
OBVEZNI ELEMENTI	
Odg ojno - obra zovn i isho d (ozn aka i	POV OŠ A.5.1. Učenik objašnjava dinamiku i promjene u pojedinim društvima u prapovijesti i starome vijeku. POV OŠ C.5.1. Učenik obrazlaže važnost širenja izuma i tehnologije u prapovijesti i starome vijeku. POV OŠ E.5.1. Učenik obrazlaže važnost povijesti, uspoređuje različite ideje, umjetnosti, predmete svakodnevne uporabe te pojavu pismenosti u prapovijesti i starome vijeku.

tekst iz kurik ulum a pred meta ili međ upre dme tnih tema obja vlijen ih u NN)	<p>UČITI KAKO UČITI</p> <p>Učiti kako učiti: ukuA.2.1.</p> <p>1. Upravljanje informacijama Uz podršku učitelja ili samostalno traži nove informacije iz različitih izvora i uspješno ih primjenjuje pri rješavanju problema.</p> <p>ukuB.2.1. 1. Planiranje Uz podršku učitelja učenik određuje ciljeve učenja, odabire pristup učenju te planira učenje.</p> <p>uku D.2.2. 2. Suradnja s drugima Učenik ostvaruje dobru komunikaciju s drugima, uspješno surađuje u različitim situacijama i spremjan je zatražiti i ponuditi pomoć.</p> <p>Osobni i socijalni razvoj: osr A.2.3. Razvija osobne potencijale</p> <p>osr A.2.4. Razvija radne navike</p> <p>Uporaba IKT ikt A.2.1. Učenik prema savjetu odabire odgovarajuću digitalnu tehnologiju za obavljanje zadatka.</p> <p>ikt C.2.3. Učenik uz učiteljevu pomoć ili samostalno uspoređuje i odabire potrebne informacije među pronađenima.</p>
Tijek nast avno g sata	<p>Prvi sat:</p> <p>Uvodni dio: 10 min</p> <p>Učitelj/ica objašnjava učenicima način rada. Učenike dijeli u grupe.</p> <p>Središnji dio: 33 min</p> <p>Učenici u grupama izrađuju zadatke na temelju različitih izvora : udžbenika, slikovnih i pisanih materijala te internetskih stranica.</p>

	<p>Završni dio: 2 min</p> <p>Dogovor za izlaganje slijedeći sat.</p> <p>Drugi sat:</p> <p>Uvodni dio: 3 min</p> <p>Određivanje redoslijeda izlaganja (kronološki)</p> <p>Središnji dio: 20 min</p> <p>Izlaganje u grupama i prezentacija učeničkih radova te vršnjačko vrednovanje prema određenim kriterijima</p> <p>20 min Analiza kriterijskog vrednovanja i provjeravanje ishoda</p> <p>Domaća zadaća – 2 min.</p> <p>Rješavanje zadataka u alatu learningapps.</p>
Opis svih aktivnosti (što rade učenici, a što učite lji/nastavnik)	<p>Prvi sat:</p> <p>Uvodni dio:</p> <p>Učitelj/ica objašnjava učenicima način rada: rad je grupni u četiri grupe. Kratko ponove važne vremenske odrednice od prapovijesti do staroga Rima crtajući lenu vremena te odrede prostorno područje današnje Hrvatske.</p> <p>Učitelj/ica dijeli učenike u grupe:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Prapovijest2. Iliri3. Grčka kolonizacija4. Rimljani <p>Središnji dio:</p> <p>Učenici dobiju laptop s pristupom internetu, upute za rad (na temelju slikovnog i pisanog materijala u alatu learninapps pinboard na kartu koja im je dodijeljena za njihovu grupu trebaju izdvojiti pisane i slikovne podatke koji će najbolje objasniti život ljudi na povijesnom prostoru današnje Hrvatske u određenom vremenskom periodu (podatci trebaju biti jasni i sažeti, sve grupe izlaganje će započeti objašnjavanjem karte i određivanjem vremenskog okvira), kriterije vrednovanja (tablica prema kojoj će vrednovati rad ostalih grupa, ali koja im može poslužiti kao smjernica za izradu i vrednovanje vlastitog rada) i potreban materijal za rad (izvore, slikovni materijal, linkove):</p> <p>Materijali za grupu Prapovijest :</p> <p>karta Hrvatske s nalazištima iz starijeg i mlađeg kamenog doba (https://www.google.com/search?q=hrvatska+nalazi%C5%A1ta+kamenog+doba+karta&tbo=isch&source=iu&ictx=1&fir=yd4rgN-zDcAxLM%253A%252CTPtAx9_lwo4QVM%252C_&vet=1&usg=AI4_kSpyNiCg9Cl4styud6hTh1Y9HXDsg&sa=X&ved=2ahUKEwjXjf7J3iAhWDulsKHR4PAFAQ9QEwAHoECAkQBA#imgdii=v68vpYjuB5IedM:&imgrc=yd4rgN-zDcAxLM:&vet=1)</p>

	<p>slikovni :</p> <p>Krapinski pračovjek (https://www.google.com/search?q=krapinski+pra%C4%8Dovjek&tbo=isch&source=iu&ictx=1&fir=B97cuqfWCLt1CM%253A%252CkHNhaCws12oLXM%252C%252Fg%252F11dyl7q23&vet=1&usg=AI4_-kT3boejbycA63mWtJsscrhpsOoCxw&sa=X&ved=2ahUKEwjy7LjQ1fziAhUQtYsKHXSiAFEQ_h0wDHoECAYQBw#imgrc=B97cuqfWCLt1CM:), http://www.mkn.mhz.hr</p> <p>Dragutin Gorjanović –Kramberger (https://www.google.com/search?q=dragutin+gorjanovi%C4%87+kramberger&source=lnms&tbo=isch&sa=X&ved=0ahUKEwj21ID01fziAhXKAhAIHTtpCbsQ_AUIECgb&biw=1366&bih=625#imgrc=p4Dwk5tbbwWiTM:)</p> <p>Mujina pećina u Kaštelanskom zaleđu u Dalmaciji (https://www.google.com/search?biw=1366&bih=625&tbo=isch&sa=1&ei=yuYNXcfH5rMgwe8uqS4BA&q=mujina+pe%C4%87ina+u+ka%C5%A1telanskom+zale%C4%91u&oq=mujina+pe%C4%87ina+u+ka%C5%A1telanskom+zale%C4%91u&gs_l=img.3...177113.188799..189649...0.0..0.135.7520.0j64.....0....1..gws-wiz-img.....0..0j0i24j0i30j0i5i30.CLWuwX4P-eI#imgrc=tekO-Slsj4kXtM:)</p> <p>Vučedolska golubica (https://sh.wikipedia.org/wiki/Vu%C4%88Dedolska_golubica)</p> <p>Pisani :</p> <p>Današnji hrvatski prostoru prapovijesno doba- (https://povijest.net/danasjni-hrvatski-prostor-u-prapovijesno-doba/) - skraćena i prilagođena verzija za učenike se nalazi pod <i>Sadržaji koji se koriste u aktivnostima</i></p> <p>Vučedolska golubica (https://sh.wikipedia.org/wiki/Vu%C4%88Dedolska_golubica)</p> <p>Mujina pećina (http://www.kastela.org/novosti/kultura/10176-arheoloski-lokakiteti-mujina-pechina) - skraćena i prilagođena verzija za učenike se nalazi pod <i>Sadržaji koji se koriste u aktivnostima</i></p> <p>Nalazište u Krapini i Dragutin Gorjanović- Kramberger (http://www.mkn.mhz.hr/hr/omuzeju/nalaziste/)</p> <p>Materijali za grupu Iliri:</p> <p>karta područja ilirskih plemena (https://www.google.com/search?q=karta+podru%C4%8Dja+ilirskih+plemena&tbo=isch&tbs=rimg:CfwPSupRzgHKIjKBjAOVs1oQoUntz5l7Rh2KLxNTqZoViQSmYISz3oCqfeQzU35YoWjTsjHby8hL4lwQeq8u7L6yoSCcoHIA5WzWhCEWYOQa-00w4iKhIJhSe3PmXtGHYR4NKHPC2-dEYqEgkovE1OpmhWIhH0b1zkMP7UfSoSCRBKZiVLPegKEbxL2zH3JNscKhIJp95DNTflihYRBSCzt3GEXlwqEgmNOyMdvlvEvhEGEMc7TLe-1ioSCSXBB6ry7svrESxLMUIz2hho&tbo=u&sa=X&ved=2ahUKEwjZnoCG753iAhVODuwKHF9VANIQ9C96BAGBEBg&biw=1366&bih=625&dpr=1#imgrc=A9K6IHOAcrn4M:)</p>
--	---

	<p>slikovni:</p> <p>sličica Ilirske kule Tor na Hvaru https://hr.wikipedia.org/wiki/Iliri#/media/Datoteka:Kula_tor_hvar.jpg</p> <p>rekonstrukcija ilirske gradine https://www.google.com/search?q=rekonstrukcija+ilirske+gradine&tbm=isch&source=iu&ictx=1&fir=yKVQ5zKVDbGmZM%253A%252C4NKHPC2-dEY_FM%252C_&vet=1&usg=AI4_kRSTM34NTSliEwiibX1nWTrD6LcA&sa=X&ved=2ahUKEwjMpYaS1fziAhXrsYsKHFekAkYQ9QEwCHoECAAQDg#imgrc=2Dor0prpMPRY9M:&vet=1</p> <p>Pisani:</p> <p>Hrvatska enciklopedija (http://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=27086) - skraćena i prilagođena verzija za učenike se nalazi pod <i>Sadržaji koji se koriste u aktivnostima</i></p> <p>Tekst pod naslovima: <i>Život i običaji i Naselja</i> (https://hr.wikipedia.org/wiki/Iliri%C5%BDivot_i_obi%C4%8Daji)</p> <p>Materijali za grupu Grčka kolonizacija:</p> <p>karta grčke kolonizacije (https://www.google.com/search?q=gr%C4%8Dki+svijet+oko+500.g.pr.kr&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwj32puy8Z3iAhXtlIsKHdFMAyMQ_AUDigB&biw=1366&bih=625#imgrc=c4XPJIAP3-AyTM:)</p> <p>Hvar (naslov: <i>Grčka kolonizacija i podjela zemljišta</i>) (https://hr.wikipedia.org/wiki/Starogradsko_polje#Gr%C4%8Dka_kolonizacija_i_podjela_zemlji%C5%A1ta)</p> <p>Lumbardska psefizma (sličica i tekst ispod sličice) (https://hr.wikipedia.org/wiki/Gr%C4%8Dka_kolonizacija_na_Jadranu#/media/Datoteka:Lumbardska_psefizma.jpg)</p> <p>Vis (naslovi: <i>Povijest i Gospodarstvo</i>) https://hr.wikipedia.org/wiki/Vis_(grad)#Povijest</p> <p>Hrvatska enciklopedija- (http://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=23213- skraćena i prilagođena verzija za učenike se nalazi pod <i>Sadržaji koji se koriste u aktivnostima</i></p> <p>Materijali za grupu Rimljani:</p> <p>karta Ilirik u rimska doba https://www.google.com/search?tbm=isch&sa=1&ei=cr_eXMfsGqmRlwS904PQCA&q=ilirik+karta&oq=ilirik+karta&gs_l=img.3...1650780.1655497..1656051...0.0..0.308.4064.0j19j4j2.....0....1..gws-wiz-img.....0..0i24j0j0i5i30j0i30.1-Arlvq1_qc#imgrc=zFB05TYDqsclcM:</p>
--	---

	<p>slikovni i pisani:</p> <p>Salona (sličica i tekst)</p> <p>https://www.dalmatia.hr/hr/kultura-i-zanimljivosti/solin-salona</p> <p>Pula (sličica i tekst)</p> <p>https://www.istrapedia.hr/hr/54/amfiteatar/istra-foto/</p> <p>Varaždinske Toplice http://zmvvt.com.hr/arheoloski-park-aquae-iasae/ -skraćena i prilagođena verzija za učenike se nalazi pod <i>Sadržaji koji se koriste u aktivnostima</i></p> <p>Dioklecijanova palača https://visitsplit.com/hr/448/dioklecijanova-palaca - skraćena verzija za učenike se nalazi pod <i>Sadržaji koji se koriste u aktivnostima</i></p> <p>Rimska vlast u Iliriku https://hr.wikipedia.org/wiki/Rimska_vlast_u_Iliriku - skraćena i prilagođena verzija za učenike se nalazi pod <i>Sadržaji koji se koriste u aktivnostima</i></p> <p>Učenici svih grupa dijele zadatke unutar grupe: jedan ili dva učenika (ovisno o broju učenika u grupi) čitaju pripremljeni tekst i/ili tekst na internetu za koji su dobili poveznicu te izdvajaju bitne podatke. Treći i četvrti učenik grupe pronalaze kartu, sličice arheoloških ostataka, značajnih osoba i rekonstrukcija te opise odnosno objašnjenja za iste na poveznicama koje su dobili, dok peti priprema alat za rad i učitava kartu, ostali slikovni materijal, a poslije i tekstove. Svi učenici zajedno odabiru koje će podatke iz pisanih i slikovnog materijala upotrijebiti.</p> <p>Dogovaraju se na koji način će prezentirati svoj rad .</p> <p>Učitelj/ica prati rad grupe,bilježi način rada u grupi, podjelu zadataka, međusobne odnose i pomaže savjetodavno ili pruža tehničku podršku učenicima.</p> <p>Završni dio:</p> <p>Dogovor za izlaganje slijedeći sat: kronološkim slijedom, u trajanju do 5 minuta, svi učenici trebaju sudjelovati u prezentaciji.</p> <p>Drugi sat:</p> <p>Uvodni dio:</p> <p>Grupe se pripremaju za izlaganje.</p> <p>Središnji dio:</p> <p>Učenici prve grupe (grupa Prapovijest) otvaraju svoj rad u alatu na pametnoj ploči ili prikazuju na platnu i navode naziv svoje teme. Jedan učenik objašnjava koje su izvore koristili, drugi učenik objašnjava koja je karta prikazana i tumači njezino značenje dok pokazuje mesta koja će u svom radu spominjati. Ovisno kako su se učenici unutar grupe podijelili, objašnjavaju kako je izgledao život ljudi u prapovijesti na našem prostoru primjenjujući ranije stečena znanja i nova znanja. Učenici pokazuju područja i nalazišta o kojima pričaju na karti, objašnjavaju sličice rekonstrukcije Krapinskog pračovjeka, ulogu Dragutina Gorjanovića-Krambergera, nalazište Mijina pećina u Dalmatinskoj zagori, skulpturu Vučedolske golubice,</p>
--	--

	<p>ali i tekstove koje su odabrali.</p> <p>Primjer:</p> <p>https://learningapps.org/display?v=pmhw7iuuk19</p> <p>Na isti način to čine i ostale grupe sa svojim kartama i podatcima.</p> <p>Rezultat rada svih grupa je nastanak karata s podatcima o prošlosti na hrvatskom povijesnom prostoru u određenom vremenu, sličicama arheoloških ostataka, nalazišta, rekonstrukcija i osoba važnih za istraživanje te označenim mjestima uz pomoć kojih svi učenici mogu učiti i ponavljati gradivo.</p> <p>Učenici vrednuju rad ostalih učenika tijekom i neposredno nakon izlaganja prema tablici koju su dobili na prethodnom satu kako bi znali koji će se kriteriji vrednovati.</p> <p>Na kraju grupnih izlaganja svaka grupa uz pomoć tablice, a na temelju prethodnih izlaganja vrednuje rad ostalih učenika i objasni način života i promjene iz jednog od razdoblja, odabrano razdoblje usporedi s razdobljem svoje grupe te donese zaključak o kontinuitetu i promjenama koje su uočili, ali i radu uz komentar i objašnjenje pri čemu se provjeravaju ishodi.</p> <p>Završni dio:</p> <p>Domaća zadaća.</p> <p>Zadatak: https://learningapps.org/display?v=p18r4btgt19</p> <p>Nakon uspješno rješenog zadatka na sljepoj karti učenici dobiju novi zadatak: svrstati podatke i slikovni materijal u grupe Prapovijest, Iliri, Grčka kolonizacija i Rimljani te na temelju istih zapisati što saznajemo o vremenu, prostoru, načinu života, promjenama i kontinuitetu na hrvatskom povijesnom prostoru .</p>
Sadržaji koji se koriste u aktivnostima	<p>I. grupa: Prapovijest :</p> <p>karta Hrvatske s nalazištima iz starijeg i mlađeg kamenog doba (https://www.google.com/search?q=hrvatska+nalazi%C5%A1ta+kamenog+doba+karta&tbo=isch&source=iu&ictx=1&fir=yd4rgN-zDcAxLM%253A%252CTPtAx9_lwo4QVM%252C_&vet=1&usg=AI4_-kSpyNiCg9CI4styud6hTh1Y9HXDsg&sa=X&ved=2ahUKEwjXjfy77J3iAhWDulsKHR4PAFAQ9QEwAHoECAkQBA#imgdii=v68vpYjuB5IedM:&imgrc=yd4rgN-zDcAxLM:&vet=1)</p> <p>Slikovni materijali:</p> <p>Krapinski pračovjek (https://www.google.com/search?q=krapinski+pra%C4%8Dovjek&tbo=isch&source=iu&ictx=1&fir=B97cuqfWCLt1CM%253A%25252CkHNhaCws12oLXM%25252C%25252Fg%25252F11dyI7q23&vet=1&usg=AI4_-kT3boejbycA63mWtIsscrhpsOoCxw&sa=X&ved=2ahUKEwjy7LjQ1fziAhUQtYsKHXSiAFEQ_h0wDHoECAYQBw#imgrc=B97cuqfWCLt1CM:)</p> <p>Dragutin Gorjanović –Kramberger</p>

(https://www.google.com/search?q=dragutin+gorjanovi%C4%87+kramberger&source=lnms&tbo=isch&sa=X&ved=0ahUKEwj21ID01fziAhXKAhAIHTtpCbsQ_AUIEcB&biw=1366&bih=625#imgrc=p4Dwk5tbbwWiTM:)

Mujina pećina u Kaštelanskom zaleđu u Dalmaciji

(https://www.google.com/search?biw=1366&bih=625&tbo=isch&sa=1&ei=yuYNXcfH5rMgwe8uqS4BA&q=mujina+pe%C4%87ina+u+ka%C5%A1telanskom+zale%C4%91u&oq=mujina+pe%C4%87ina+u+ka%C5%A1telanskom+zale%C4%91u&gs_l=img.3...177113.188799..189649...0.0.135.7520.0j64.....0....1..gws-wiz-img.....0..0j0i24j0i30j0i5i30.CLWuwX4P-el#imgrc=tekO-Slsj4kXtM:)

Suvenir Vučedolske golubice o kojoj sami dodatno mogu pronaći podatke s interneta i sličicu

(https://sh.wikipedia.org/wiki/Vu%C4%8Dedolska_golubica)

Pisani materijali:

Današnji hrvatski prostoru prapovijesno doba - skraćena i prilagođena verzija prema :

(<https://povijest.net/danasnji-hrvatski-prostor-u-prapovijesno-doba/>)

Današnji hrvatski prostor u prapovijesno doba

Skraćena verzija teksta

IZVOR: <https://povijest.net/danasnji-hrvatski-prostor-u-prapovijesno-doba/>

Starije i mlađe kameni doba na tlu današnje Hrvatske

"....U **Hušnjakovoj spilji** blizini današnjeg grada Krapine, u Hrvatskom zagorju, pronađeni su poznati ostaci prapovijesnih ljudi i njihovih naseobina. Čovjeka koji je živio u Hušnjakovoj spilji znanstvenici najčešće nazivaju – **krapinski pračovjek**, a pripadao je neandertalcima. Starost krapinskih nalaza procjenjuje se na približno 130.000 godina... U mlađem kamenom dobu na jadranskom su primorju bile raširena **danilска kultura** (kulturna skupina) i **hvarska kultura**, poznata po slikanoj keramici sa najvažnijim nalazištima na otoku Hvaru (Markova i Grapčeva spilja).

Metalna doba na tlu Hrvatske

*Od osobitog značenja su i tragovi naseljavanja kraj **Vučedola** na prostoru oko današnjeg Vukovara, uz obale rijeke Dunava. Najpoznatiji nalaz iz tog područja je tzv. vučedolska golubica (najnovija istraživanja su utvrdila da to nije golubica nego jarebica). Na tome se području razvila **vučedolska kultura**.*

*U **brončano doba** ...Došlo je do naglog procvata metalurgije te društvenog raslojavanja i nastanka vojničkog staleža, što će u kasno brončano doba dovesti do formiranja prvih... **plemenskih skupina**...U kasno brončano doba, tj. od početka 13. stoljeća prije Krista do pred kraj 8. stoljeća pr. Kr. područje širenja **kulture polja sa žarama...***

*U **starije željezno doba** (oko 750 – oko 300 g. pr. Kr.) u sjevernoj Hrvatskoj u običajima sahranjivanja mrtvih događaju se velike promjene, a tada se javljaju i humci (tumuli) u kojima nisu sahranjivani obični pripadnici plemena... Keramička proizvodnja, koja je najbolji pokazatelj svakodnevnog života, ne pokazuje velike promjene u odnosu na prethodna razdoblja. ..."*

Mujina pećina

Prilagođena i skraćena verzija

Izvor: <http://www.kastela.org/novosti/kultura/10176-arheoloski-lokakiteti-mujina-pechina>

Pećina je smještena na zapadnom dijelu kaštelanskog polja. Na površini i u otkopanim slojevima pronađeni su kameni artefakti i kosti životinja koje datiraju u starije kameni doba – paleolitik.

Ostaci životinjskih kostiju pokazuju da se pračovjek iz Mujine pećine hranio stepskim bizonima, pragovedima, jelenima divokozama i kozorozima. Za lov i obradu mesa divljači bila je potrebna određena vještina obrade kamena pa je tako naš pračovjek nekakvim oblutkom udarao po komadu kamena te ga činio podobnjim za rezanje.

Kad se uzme kvadratura staništa u obzir može se prepostaviti da je u pećini mogla živjeti grupa od devet ljudi. Kosti neandertalaca koji su nastanjivali Mujinu pećinu nisu pronađene.

	<p>II. Grupa Iliri</p> <p>karta područja ilirskih plemena (https://www.google.com/search?q=karta+podru%C4%8Dja+ilirskih+plemena&tbs=isch&tbo=rimg:CfwPSupRzgHKIjjKByAOVs1oQoUntz5i7Rh2KLxNTqZoViIQSmYISz3oCqfeQzU35YoWjTsjHby8hL4lwQeq8u7L6yoSCcoHIA5WzWhCEWYOQa-00w4iKhIJhSe3PmXtGHYR4NKHPC2-dEYqEgkovE1OpmhWIhH0b1zkMP7UfSoSCRBKziVL PegKEbxL2zH3JNscKhIJp95DNTflihYRBSCzt3GEXlwqEgmNOyMdvLyEvhEGEMc7TLe-1ioSCSXBB6ry7svrESxLMUIz2hho&tbo=u&sa=X&ved=2ahUKEwjZnoCG753iAhVODuwKHV9VANIQ9C96BAgBEBg&biw=1366&dpr=1#imgrc=A9K6lHOAcrn4M:)</p> <p>slikovni:</p> <p>sličica Ilirske kule Tor na Hvaru https://hr.wikipedia.org/wiki/Iliri#/media/Datoteka:Kula_tor_hvar.jpg</p> <p>rekonstrukcija ilirske gradine https://www.google.com/search?q=rekonstrukcija+ilirske+gradine&tbs=isch&source=iu&ictx=1&fir=yKVQ5zKVDbGmZM%253A%252C4NKHPC2-dEY_FM%252C_&vet=1&usg=AI4-kRSTM34NTSliEwiibX1nWTrrD6LcA&sa=X&ved=2ahUKEwjMpYaS1fziAhXrsYsKhfEkAkYQ9QEwCHoECAAQDg#imgrc=2Dor0prpMPRY9M:&vet=1</p> <p>Pisani:</p> <p>Hrvatska enciklopedija (http://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=27086).</p> <p>Iliri</p> <p><i>Prilagođena i skraćena verzija</i></p> <p>IZVOR : http://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=27086</p> <p>“Skupina međusobno srodnih naroda koja je od kraja brončanoga doba i u antičko doba nastavala uglavnom zapadna područja Balkanskoga poluotoka. Na istočnoj jadranskoj obali spominje ih Hekatej iz Mileta (oko 500. pr. Kr.). Stoljeće i pol poslije Pseudo-Skilaks navodi imena nekih ilirskih naroda i lokalizira njihova naselja na obalnome pojusu približno od rijeke Krke do Vlore u Albaniji. ...” Poslije se naziv proširio na narode sjeverozapadnoga dijela istočne jadranske obale (na Histre i Liburne) i na narode u unutrašnjosti sve do Drave i Dunava. Uznanosti još nije riješeno pitanje geneze i podrijetla Ilira. ...” Živjeli su djelomično u utvrđenim gradinama, a bavili su se poljodjelstvom, lovom i (u primorju) gusarenjem. ...” Na istočnoj obali Jadranu najistaknutiji su ilirski narodi bili Histri u Istri, a dalje prema jugoistoku Liburni, Delmati... Japodi u zaledu Hrvatskoga primorja;”</p> <p>“Iliri su samo jednom uspjeli stvoriti veću državu: u III. st. pr. Kr. okupili su Ardiyejci pod svojom vlašću neke ilirske narode i organizirali državu (kralj Agron), koje se teritorij protezao od rijeke Krke sve do današnje Albanije. Kada su gusarskim potpovitima ugrozili trgovinu na Jadranu, sukobili su se s Rimljanim (229. pr. Kr.). U ratu su bili pobijedeni, a njihova država, pod kraljicom Teutom, bila je sužena....”</p> <p>Iliri su definitivno poraženi god. 6–9 u Batonovu ustanku i otad počinje njihova romanizacija, koja je, međutim, aktivnije zahvatila samo okolinu upravnih središta, garnizona, vojnih uporišta i postaja na cestama. Otada Iliri ulaze u rimsку vojsku, stječu različite položaje u upravi, a neki od njih postaju i carevi...”</p> <p>Tekst Život i običaji i Naselja</p> <p>(https://hr.wikipedia.org/wiki/Iliri%C5%BDDivot_i_obi%C4%8Daji)</p> <p>III. grupa Grčka kolonizacija</p> <p>karta grčke kolonizacije (https://www.google.com/search?q=gr%C4%8Dki+svijet+oko+500.g.pr.kr&source=lnms&tbs=isch&sa=X&ved=0ahUKEwj32puy8Z3iAhXtIlsKHdFMAyMQ_AUIDigB&bih=1366&#im)</p>
--	---

grc=c4XPJIAP3-AyTM:)

Slikovni i pisani materijal:

Hvar (naslov: *Grčka kolonizacija i podjela zemljišta*; sličica Starogradsko polje)

(https://hr.wikipedia.org/wiki/Starogradsko_polje#Gr%C4%8Dka_kolonizacija_i_podjela_zemlji%C5%A1ta)

Lumbardska psefizma (sličica i tekst)

(https://hr.wikipedia.org/wiki/Gr%C4%8Dka_kolonizacija_na_Jadranu#/media/Datoteka:Lumbardska_psefizma.jpg)

Vis (naslovi: *Povijest i Gospodarstvo*)

[https://hr.wikipedia.org/wiki/Vis_\(grad\)#Povijest](https://hr.wikipedia.org/wiki/Vis_(grad)#Povijest)

Pisani :

Hrvatska enciklopedija- (<http://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=23213>

Grčka kolonizacija

Prilagođena i skraćena verzija

IZVOR: <http://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=23213>

"grčka kolonizacija na Jadranu, naziv za naseljavanje antičkih Grka na jadranskim otocima i istočnoj obali. Grčki su pomorci i trgovci zalazili duboko u Jadransko more najkasnije od VII. st. pr. Kr., o čemu govore mnogobrojni nalazi posuđa i drugih predmeta otkrivenih na mnogim lokalitetima diljem Jadrana... Najstariju i najveću grčku koloniju Issu osnovao je između 397. i 390. pr. Kr. na otoku Visu sirački tiranin Dionizije Stariji radi širenja svojega političkog utjecaja na Jadran. Na njegov poticaj Grci s egejskog otoka Para (Paros) osnovali su 385. do 384. pr. Kr. koloniju Pharos na mjestu današnjega Staroga Grada na otoku Hvaru... Nakon smrti Dionizija Starijeg Issa se politički osamostalila i brzo postala jaka gospodarska i vojna sila. Osnovala je nekoliko svojih kolonija na srednjem Jadranu – u IV. st. pr. Kr. na otoku Korčuli u današnjoj Lombardi, u III. st. dvije kolonije na kopnu, Tragurij (Trogir) i Epetij (Stobreč), a u II. st. pr. Kr. utemeljila je uz već postojeće ilirske naselje trgovački emporij Salonu (Solin)... Osim bogatog arheološkog materijala (vaze, novac, grobovi, gradske zidine itd.) grčki su kolonisti ostavili, na grčkom jeziku i pismu, i pisane natpise na kamenim pločama – najstarije pisane spomenike na tlu današnje Hrvatske."

IV. grupa Rimljani

karta Ilirik u rimsko doba

https://www.google.com/search?tbm=isch&sa=1&ei=cr_eXMfsGqmRlwS904PQCA&q=ilirik+karta&oq=ilirik+karta&gs_l=img.3...1650780.1655497..1656051...0.0..0.308.4064.0j19j4j2.....0....1..gws-wiz-img.....0..0i24j0j0i5j30j0i30.1-Arlvq1_qc#imgrc=zFB05TYDqsclcM:

Pisani i slikovni materijali:

Salona <https://www.dalmatia.hr/hr/kultura-i-zanimljivosti/solin-salona>,
https://www.google.com/search?q=salona+akvedukt&tbm=isch&source=iu&ictx=1&fir=EcBVg-VkaBmJM%253A%252CC1pvrQyZqg9M%252C_&vet=1&usg=AI4_-kTYxOliPu0VZoMJ2pk1NaX8Bpj1A&sa=X&ved=2ahUKEwjE7syCyf3iAhWQMewKHQk_BUAQ9QEwCHoECAAQCA#imgrc=-EcBVg-VkaBmJM:

Pula <https://www.istrapedia.hr/hrv/54/amfiteatar/istra-foto/>

Pisani materijali:

	<p>Varaždinske Toplice http://zmvt.com.hr/arheoloski-park-aquae-iasae/</p> <p><i>Varaždinske Toplice</i></p> <p><i>Prilagođena i skraćena verzija</i></p> <p><i>Izvor: http://zmvt.com.hr/arheoloski-park-aquae-iasae/</i></p> <p><i>U periodu antike na prostoru današnjeg grada Varaždinske Toplice nalazilo se nadaleko poznato rimsko naselje Aquae Iasae (1.-4.st.). Dobar strateški položaj , blaga klima , te specifična geološka situacija s termalnim ljekovitim izvorima , glavni su razlozi naseljavanja ovog područja tijekom više tisućljeća</i></p> <p><i>Antički kompleks se sastoji od kupališnog dijela zgrade kupališta s bazenima i kupališne bazilike, foruma okruženog trijemovima na kojem se od rimskog vremena sve do danas nalazi nadaleko poznati izvor termalne ljekovite vode te kapitolija . Svi dijelovi ovog kompleksa čiji su zidovi sačuvani u visini 2 do 3 metra bogato su opremljeni izuzetno dobro sačuvanim tehničkim, civilizacijskim i kulturno – umjetničkim sadržajima onog vremena: rimska kaptaža izvora termalne vode, sustav kanala za opskrbu i odvodnju ljekovite vode, grijanje , kvalitetni podovi, kameni pragovi, zidne freske, reljefi i skulpture . Oko ovog izvora termalne sumporne ljekovite vode u rimsko vrijeme izgrađen je centralni dio naselja – forum s trijemovima i kapitolij. Sačuvani su hramovi posvećeni Minervi, Jupiteru i Junoni.</i></p> <p>Rimska vlast u Iliriku https://hr.wikipedia.org/wiki/Rimska_vlast_u_Iliriku</p> <p><i>Rimljani na tlu Hrvatske</i></p> <p><i>IZVORI: https://hr.wikipedia.org/wiki/Rimska_vlast_u_Iliriku</i></p> <p><i>Prilagođena i skraćena verzija</i></p> <p><i>Ilirik je došao pod vlast Rimljana. Nakon Batonova ustanka u 1. St. podijeljen je na Provincije Dalmaciju i Panoniju. Prva je imala svoje središte u Saloni kraj današnjeg <u>Splita</u>, a druga u <u>Ptuju</u> (Poetovio). <u>Istra</u> je bila u sastavu italske oblasti (Venetia et Histria). Utjecaj je Rimljana bio jači u priobalju nego u unutrašnjosti. On se tamo učvrstio tek tijekom 1. st. Rimski se utjecaj širi putem stacioniranih rimske vojnih jedinica, organiziranjem sudstva i državne uprave. Važnu ulogu u tome imala je izgradnja mreže cesta od Salone prema unutrašnjosti.....U Dalmaciji su bili razvijeni rudarstvo, trgovina, obrt, ribarstvo, proizvodila se sol, a uzbudala vinova loza, masline. Dok se u Panoniji više razvijala obrtnička proizvodnja i poljoprivreda. Budući da se razvijala <u>trgovina</u>, <u>promet</u>, da su izgrađene ceste i luke, tadašnji rimski Ilirik se dobro gospodarski razvijao.</i></p> <p><i>Romanizacija je dovela do nastajanja gradova.U njima su izgrađeni <u>vodovod</u>, <u>kanalizacija</u>, <u>kurije</u> i <u>bazilike</u> za javne poslove, <u>terme</u>, <u>kazališta</u> i <u>amfiteatri</u>. Vode lokalnih zajednica dobivaju rimska građanstvo, a neki postaju čak i senatori...Usprkos tome izvan točaka rimskog utjecaja domaće stanovništvo nastavlja živjeti na stari način. Dalje se štuju i stari bogovi iako ponekad pod rimskim imenima. Uz rimske bogove na ilirsko područje prodire i štovanje istočnočkih bogova</i></p> <p>Dioklecijanova palača</p> <p><i>Skraćena verzija teksta</i></p> <p><i>Izvor: https://visitsplit.com/hr/448/dioklecijanova-palaca</i></p> <p><i>„Dioklecijanova palača je jedan od najbolje sačuvanih spomenika rimskoga graditeljstva na svijetu. Careva je palača bila sagrađena kao spoj luksuzne vile - ljetnikovca i rimskog vojničkog logora, podijeljena na četiri dijela dvjema glavnim ulicama. Južni dio Palače bio je predviđen za cara, njegov stan i odgovarajući državni i vjerski ceremonijal, dok je sjeverni bio za carsku stražu - vojsku, poslugu, za spremišta i slično...“</i></p> <p>Primjeri vrednovaanja za učenje, vrednovaња као</p>
--	---

učen je ili nauč enog uz uput e	zadaća)
Razr ađen i prob lems ki zada ci, zada ci za potic anje kritič kog razm išlja nja, krea tivno sti i/ili istra živač ki zada ci; ovis no o pred met u i nast avno j temi	<p>ISTRAŽIVAČKI PROCES:</p> <ul style="list-style-type: none">- učenik organizira informacije iz različitih izvora- koristi literaturu i materijale koje je pripremio nastavnik- prezentira informacije logičnim i smislenim slijedom u jasnoj kronološkoj i uzročno-posljedičnoj strukturi <p>PROBLEMSKI ZADATCI:</p> <ul style="list-style-type: none">- učenik čita povijesne karte, pronađe potrebne podatke te objašnjava međusobni utjecaj prostora i načina života- upisuje i ucrtava podatke u slijepu kartu današnje Hrvatske
DODATNI ELEMENTI¹	

¹ Sastavni elementi prijave koji omogućuju dodanu vrijednost provedbi javnog poziva. Nisu obvezni, ali nose dodatne bodove u skladu s kriterijima procjene Metodičkih preporuka.

Poveznice na više odgojno-obrazovni hisho da različitih predmeta ili očekivanja međupredmetnih tema	<p>INFORMATIKA:</p> <p>A.5.1 pronalazi i vrednuje informacije</p> <p>C.5.4 upotrebljava multimedijске programe za ostvarivanje složenijih ideja u komunikacijskome ili suradničkome okruženju.</p> <p>GEOGRAFIJA</p> <p>GEO OŠ A.5.4. Učenik opisuje oblik, granice i državne simbole Republike Hrvatske, objašnjava aspekte položaja te izdvaja prirodno-geografske regije i upravno-teritorijalne jedinice koristeći se geografskim kartama.</p> <p>HRVATSKI JEZIK</p> <p>OŠ HJ A.5.1. Učenik govori i razgovara u skladu s interesima, potrebama i iskustvom. OŠ HJ A.5.3. Učenik čita tekst, izdvaja ključne riječi i objašnjava značenje teksta.</p>
Aktivnost u koji ma je vidljiva interdisciplinarnost	Informatika (korištenje interneta, digitalnih alata, laptopa) Geografija (smještanje događaja i naroda u prostor) Hrvatski jezik (čitanje, izdvajanje bitnog, pismenost)
Aktivnosti koji obuhvaćaju prilagodbu za učen	<p>Učenici s teškoćama trebaju sudjelovati u grupnom radu i grupa je odgovorna za podjelu rada. Učitelj/ica prati kako bi učenik bio uključen i savjetodavno može pomoći grupi. Zadatak za učenika mogu pripremiti ostali učenici.</p> <p>Primjeri za rad u grupi:</p> <ol style="list-style-type: none">1. opisati jednu sličicu (npr. Vučedolske golubice), te objasniti njezinu namjenu2. učenik može pronaći na internetu sličicu rekonstrukcije ilirske gradine3. nacrtati npr. arenu u Puli

ike s tešk oča ma	Primjer za prezentaciju: <ol style="list-style-type: none">navesti naslov teme koju je grupa obrađivalatehnička podrška (upravlja podatcima na ploči s laptopa ili na pametnoj ploči pomicajući kartice)tijekom prezentacije može opisati i objasniti značenje predmeta na sličici ili samo pokazati svoju sličicu, ako o njoj ne može reći podatke koje je pripremio.																																
Aktivnosti za motiviranje i rad s darami vitim učenicima	Daroviti učenici – mogu pronaći dodatne izvore i zanimljive informacije nakon obavljenog osnovnog zadatka tako da istraže nalazište ili arheološki ostatak najbliže njihovu mjestu stanovanja ili školskoj zgradi prema karti koju obrađuje njegova grupa i iz razdoblja ovisno o grupi kojoj pripada i time rad učiniti zanimljivijim i kvalitetnijim.																																
Upute za kritički raziskovanje kompleksnih i problemaških zadataka tako i/ili radovala esejskoga tipa	<p>KRITERIJI ZA VREDNOVANJE</p> <table border="1"><thead><tr><th></th><th>POTPUNO JASNO I POVEZANO S TEMOM</th><th>DJELOMIČNO JASNO I POVEZANO S TEMOM</th><th>NIJE JASNO POVEZANO S TEMOM/NE POSTOJI</th></tr></thead><tbody><tr><td>MJESTA NA KARTI</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>SLIKOVNI MATERIJAL</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>PISANE BILJEŠKE</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>OPIS NAČINA ŽIVOTA</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>PREZENTACIJA</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>KOMENTAR GRUPE</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>PROMJENE I KONTINUITETI</td><td></td><td></td><td></td></tr></tbody></table>		POTPUNO JASNO I POVEZANO S TEMOM	DJELOMIČNO JASNO I POVEZANO S TEMOM	NIJE JASNO POVEZANO S TEMOM/NE POSTOJI	MJESTA NA KARTI				SLIKOVNI MATERIJAL				PISANE BILJEŠKE				OPIS NAČINA ŽIVOTA				PREZENTACIJA				KOMENTAR GRUPE				PROMJENE I KONTINUITETI			
	POTPUNO JASNO I POVEZANO S TEMOM	DJELOMIČNO JASNO I POVEZANO S TEMOM	NIJE JASNO POVEZANO S TEMOM/NE POSTOJI																														
MJESTA NA KARTI																																	
SLIKOVNI MATERIJAL																																	
PISANE BILJEŠKE																																	
OPIS NAČINA ŽIVOTA																																	
PREZENTACIJA																																	
KOMENTAR GRUPE																																	
PROMJENE I KONTINUITETI																																	
Projektни zadaci (s)	Projektni zadatak- izrada pregleda povijesti na hrvatskom povijesnom prostoru Prapovijesna i antička baština na hrvatskome povijesnom prostoru (zavičajna povijest) izborna tema																																

jasni m scen ariji ma, opisi ma aktiv nosti ,	Učenicima se na početku rada na temi <i>Prapovijesna i antička baština na hrvatskome povjesnom prostoru (zavičajna povijest) izborna tema</i> objasni cilj projekta- nastanak pregleda povijesti na današnjem prostoru Hrvatske u periodu od prapovijesti do kraja staroga vijeka. Učenici će, radeći u grupama na različitim izvorima, tijekom dva sata i tijekom sata ponavljanja, a uz vodstvo učitelja/ice zabilježiti na kartama hrvatskog povjesnog prostora u različitim vremenskim periodima saznanja o načinu života i promjenama koje su se događale na hrvatskom povjesnom prostoru. Rezultat rada je nastanak karata s podacima o prošlosti na hrvatskom povjesnom prostoru u određenom vremenu, sličicama arheoloških ostataka, nalazišta, rekonstrukcija i osoba važnih za određeno područje i razdoblje te označenim mjestima uz pomoć kojih svi učenici mogu učiti, ponavljati i nadograđivati svoje znanje.
rezul tati ma proje kta, vrem enski m okvir ima)	Vremenski okvir: 3 školska sata Primjer 1. nastavka rada na projektu: učenici na jednak način mogu u šestom(i slijedećim) razredu nastaviti istraživati i bilježiti povijest na hrvatskom povjesnom prostoru Primjer 2. nastavka rada na projektu: učenici budućih petih razreda radove mogu nadograđivati s dodatnim materijalima i informacijama
Pove znice na multi medi jske i inter aktiv ne sadrž aje	https://learningapps.org/display?v=pmhw7iuuk19 (primjer zadatka kakav se očekuje na kraju grupnog rada) https://learningapps.org/display?v=p18r4btgt19 (domaća zadaća)
Prije dlozi vanjs kih izvor a i litera ture	http://db.nsk.hr/HeritageDetails.aspx?id=1378 https://www.starapovijest.eu/posuda-u-obliku-ptice-iz-vucedola/ http://www.kastela.org/novosti/kultura/10176-arheoloski-lokakiteti-mujina-pecina http://www.mkn.mhz.hr/ http://zmvvt.com.hr/arheoloski-park-aquae-iasae/